

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului declarat de către avocatul Cobzac Gheorghe, în numele și interesele lui Frunza Evghenii și Prisacari Vitalie,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Blancovschii Serghei împotriva lui Frunza Evghenii și Prisacari Vitalie privind încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei din 29 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a admis apelul declarat de avocatul Barbaroș Mihail, în interesele lui Frunza Evghenii și Prisacari Vitalie și s-a casat parțial hotărârea din 22 iunie 2022 a Judecătoria Criuleni, sediul Central,

(Dosarul nr. 2ra-1485/23

NR. PIGD 2-19048601-01-2ra-25092023)

Temeiurile inadmisibilității recursului. Inadmisibilitatea recursului declarat cu omiterea termenului prevăzut la art.434 al Codului de procedură civilă. Comunicarea deciziei avocatului echivalează cu comunicarea acestea părții. Înlocuirea avocatului nu atrage calcularea unui nou termen de procedură.

Prima instanță: Judecătoria Criuleni, sediul Central (V. Suciuc)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (V. Sîrbu, D. Dulghieru, V. Buhnaci)

16 octombrie 2024

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursului declarat de către avocatul Cobzac Gheorghe, în numele și interesele lui Frunza Evghenii și Prisacari Vitalie

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Oxana Parfeni,

Mariana Ursachi, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 02 iulie 2019, Blancovschii Serghei a depus o cerere de chemare în judecată împotriva lui Frunza Evghenii și Prisacari Vitalie, prin care a solicitat încasarea din contul lui Frunza Evghenii în beneficiul lui Blancovschii Serghei a datoriei în sumă de 15 500,00 dolari SUA, încasarea din contul lui Prisacari Vitalie în beneficiul lui Blancovschii Serghei a datoriei în sumă de 15 500,00 dolari SUA, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

2. În motivarea acțiunii a invocat că în anul 2014, în luna octombrie a oferit părților Frunza Evghenii și Prisacari Vitalie un împrumut a câte 15 500,00 dolari SUA la fiecare, în total suma împrumutată fiind în mărime de 31 000,00 dolari SUA, confirmată prin recipisa semnată de Frunza Evghenii.

3. A menționat că, potrivit recipisei din 15 iunie 2016, pârâțul Frunza Evghenii și-a asumat obligațiunea de a restitui până la 01 iunie 2017 suma în mărime de 15 500,00 dolari SUA, iar conform recipisei din 25 mai 2017, pârâțul Prisacari Vitalie, la fel, s-a obligat să restituie a doua jumătate din suma împrumutată în mărime de 15 500,00 dolari SUA.

4. A susținut că și-a executat obligațiile sale prin acordarea pârâților a unui împrumut a câte 15 500,00 dolari SUA pentru fiecare, cu bună credință, însă, pârâții nu au restituit împrumutul de care au beneficiat.

5. A precizat că în cazul dat, raportul obligațiilor între părțile implicate în litigiu are la bază contractul de împrumut, care fiind încheiat la libera voință a ambelor părți, obligă părțile să execute obligațiile contractuale, ceea ce este stipulat expres în contract. Modalitatea și termenul de achitarea a fost prevăzut și stabilit de părți în contractul de împrumut precizat, în temeiul căruia pârâții s-au obligat să întoarcă împrumutul până la data de 01 iunie 2017.

6. A afirmat că și-a onorat integral obligațiile contractuale, dovadă fiind recepționarea de către pârâți a împrumutului în sumă de 31 000,00 dolari SUA, care până în prezent nu l-au întors în termenul stabilit de către părțile contractante. Drept urmare pârâții au acumulat o datorie față de reclamant în suma de 31 000,00 dolari SUA.

7. A mai menționat că de nenumărate ori a încercat să-i contacteze pe pârâți, a discutat cu rudele acestora, însă rezultate pozitive nu a obținut. Astfel, deoarece litigiul nu poate fi soluționat pe cale amiabilă, reclamantul a fost nevoit să apeleze în instanța de judecată pentru apărarea drepturilor lezate de către pârâți.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

8. Prin hotărârea din 22 iunie 2022 a Judecătorei Criuleni, sediul Central, s-a admis acțiunea înaintată de către Blancovschii Serghei. S-a încasat de la Frunza Evghenii, în beneficiul lui Blancovschii Serghei, datoria în sumă de 15500 dolari USD, evaluați în lei moldovenești conform cursului valutar al Băncii Naționale a Moldovei la data executării hotărârii. S-a încasat de la Prisacari Vitalie, în beneficiul lui Blancovschii Serghei, datoria în sumă de 15500 dolari USD, evaluați în lei moldovenești conform cursului valutar al Băncii Naționale a Moldovei la data executării hotărârii. S-a încasat în mod solidar de la Frunza Evghenii și de la Prisacari Vitalie, în beneficiul lui Blancovschii Serghei, cheltuielile judiciare legate de plata taxei de stat în sumă de 14465 de lei (f.d.159; 164/164).

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

9. La 19 iulie 2022, prin intermediul poștei electronice (f.d.162), avocatul Barbaroș Mihail, acționând în numele și interesele apelanților Frunza Evghenii și Prisacari Vitalie, a depus apel nemotivat (f.d.163), iar, la 23 noiembrie 2022, prin intermediul Direcției de evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Chișinău a depus motivarea apelului împotriva hotărârii din 22 iunie 2022 a Judecătorei Criuleni, sediul Central, solicitând admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii, emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă (f.d.179/181).

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

10. Prin decizia din 29 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul declarat de avocatul Barbaroș Mihail, în interesele lui Frunza Evghenii și Prisacari Vitalie. S-a casat parțial hotărârea din 22 iunie 2022 a Judecătorei Criuleni, sediul Central, pronunțată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Blancovschii Serghei către Frunza Evghenii și Prisacari Vitalie privind încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată, în partea încasării cheltuielilor de judecată în mod solidar, și în această parte se emite o nouă hotărâre, prin care:

S-a încasat de la Prisacari Vitalie în beneficiul lui Blancovschii Serghei cheltuielile de judecată legate de achitarea taxei de stat în sumă de 7 232,50 de lei.

S-a încasat de la Frunza Evghenii în beneficiul lui Blancovschii Serghei cheltuielile de judecată legate de achitarea taxei de stat în sumă de 7 232,50 de lei.

În rest, hotărârea din 22 iunie 2022 a Judecătorei Criuleni, sediul Central, s-a menținut fără modificări (f.d.188; 189/198).

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

11. La 25 septembrie 2023, avocatul Cobzac Gheorghe, acționând în numele și interesele lui Frunza Evghenii și Prisacari Vitalie, a declarat recurs împotriva deciziei din 29 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă acțiunea înaintată ca neîntemeiată, sau în temeiul art.445 alin.(1), lit.c) din Codul de procedură civilă, remiterea cauzei la rejudecare în instanță de apel în alt complet de judecată (f.d.203/206).

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

12. Prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) au fost operate modificări în Codul de procedură civilă, care au intrat în vigoare la 01 septembrie 2023.

12.1. În conformitate cu prevederile art. XI alin. (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

12.2. Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

12.3. Odată ce recursul a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii nr. 246 din 31 iulie 2023, va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

13. Art. 433 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, stipulează că:

„ (1) Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art.434.”

14. Art. 434 alin.(1) și (2) din Codul de procedură civilă, prevede că:

„ (1) Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

(2) Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.”

15. Art. 434 alin.(1) și (2) din Codul de procedură civilă, prevede că:

„ (1) Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

(2) Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.”

16. Art. 434 alin.(1) și (2) din Codul de procedură civilă, prevede că:

„(1) Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

(2) Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.”

17. Art. 110 din Codul de procedură civilă, enunță că:

„Termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte”.

18. Art. 111 alin. (1)-(3) din Codul de procedură civilă, prevede că:

„(1) Actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească.

(2) Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade.

(3) Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.”

19. Art. 112 alin. (3) din Codul de procedură civilă, statuează că:

„(3) Actul de procedură pentru care este stabilit un termen poate fi îndeplinit până la ora 24 a ultimei zile din termen. Dacă cererile de apel sau de recurs, documentele sau sumele bănești au fost predate la oficiul poștal sau la telegraf, sau prin alte mijloace de comunicație înainte de ora 24 din ultima zi a termenului, actul de procedură se consideră îndeplinit în termen.”

20. Art. 113 din Codul de procedură civilă, accentuează că:

„Dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.”

21. Art. 75 alin.(4) din Codul de procedură civilă, prevede că:

„(4) Actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sînt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.”

22. Art.100 alin. (1) –(1¹) din Codul de procedură civilă, prevede că:

„(1) Cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

(1¹) Cererea de chemare în judecată și actele de procedură ale instanței de judecată se comunică autorităților publice, persoanelor juridice de drept privat și avocaților

prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, la care aceștia sînt conectați prin adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată, în mandatul de avocat, în alte acte ce atestă utilizarea poștei electronice. Actele de procedură expediate prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor se consideră comunicate.”

23. Art. 105 alin. (5) din Codul de procedură, prevede că:

„Citațiile și înștiințările expediate reprezentanților la adresa electronică înregistrată în Programul integrat de gestionare a dosarelor se consideră recepționate de către părți și alți participanți la proces.”

24. Art. 389 alin. (4) din Codul de procedură civilă, prevede că:

„Decizia integrală se întocmește în termen de 45 de zile lucrătoare de la pronunțarea dispozitivului deciziei și se publică pe pagina web a instanței judecătorești.”

25. Art. 56 alin. (3) din Codul de procedură civilă, stipulează că:

„(3) Participanții la proces sînt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.”

26. Art. 61 alin.(1) din Codul de procedură civilă, prevede că:

„(1) Participanții la proces sînt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.”

27. Art. 80 alin. (9) din Codul de procedură civilă enunță că:

„(9) Reprezentantul care renunță la împuterniciri trebuie să înștiințeze atît reprezentatul, cît și instanța cu cel puțin 10 zile înainte de data judecării cauzei sau înainte de expirarea termenelor de atac.”

28. Art. 440 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă, prevede că:

„(1) În cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

(2) Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.”

29. Art. 11 alin.(2) din Codul civil, statuează că:

„(2) În special, este contrar bunei-credințe ca o parte să acționeze în contradicție cu declarațiile pe care le-a făcut anterior sau cu comportamentul pe care l-a avut anterior în cazul în care cealaltă parte, în detrimentul său, s-a bazat în mod rezonabil pe acele declarații sau acel comportament.”

30. Art.14 alin.(2) din Codul civil stipulează că:

„(2) Nicio persoană nu poate obține un avantaj din comportamentul său ilicit sau de rea-credință.”

31. Art. 22 alin. (1) – (3), (4) lit.c) și alin.(5) din Codul civil, prevede că:

„(1) Se consideră notificare comunicarea unui act juridic sau a unei informații într-un scop juridic.

(2) Notificarea poate fi făcută prin orice mijloace adecvate circumstanțelor dacă legea sau actul juridic nu impune o anumită cerință de formă.

(3) Notificarea produce efecte din momentul când ajunge la destinatar, cu excepția cazului în care aceasta prevede un efect întârziat.

(4) Notificarea se consideră ajunsă la destinatar:

c) în cazul unei notificări transmise prin poștă electronică sau prin alt mijloc de comunicare individuală, când poate fi accesată de către destinatar;

(5) Notificarea se consideră că a ajuns la destinatar după îndeplinirea uneia dintre cerințele prevăzute la alin. (4), oricare dintre acestea este îndeplinită mai întâi.”

32. Art. 1 alin.(1) al Legii cu privire la avocatură nr. 1260 din 19 iulie 2002, accentuează că:

„(1) Profesia de avocat este exercitată de persoane calificate și abilitate, conform legii, să pledeze și să acționeze în numele clienților lor, să practice dreptul, să apară în fața unei instanțe judecătorești sau să consulte și să reprezinte în materie juridică clienții lor.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

33. Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei în ședință publică la 29 martie 2023 (f.d.188).

33.1. Copia deciziei integrale din 29 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost expediată în adresa reprezentanților participanților la proces, prin intermediul poștei electronice la data de 16 mai 2023, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică anexat la materialele cauzei (f.d.199).

33.2. Distinct se reține că, decizia integrală din 29 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost publicată pe Portalul Național al Instanțelor: www.instante.justice.md, la data de 15 mai 2023.

34. Din interpretarea corectă a prevederilor art. 434 alin.(1) și (2) din Codul de procedură civilă (a se vedea pct.14), Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

35. Normele procedurale referitoare la termenul pentru căile de atac sunt, fără îndoială, menite să asigure buna administrare a justiției și respectarea, în special, a principiului securității juridice. Persoanele vizate trebuie să se aștepte ca aceste reguli să fie aplicate (cauzele Nicolae Popa versus România, 09 decembrie 2014, parag. 16, Tence versus Slovenia, 31 mai 2016, parag.31). Mai mult, Curtea Europeană pentru Drepturile Omului a statuat că, în cazul în care termenul pentru o cale de atac ordinară este prelungit

după o perioadă considerabilă de timp, o astfel de decizie poate încălca principiul securității juridice (cauzele Ponomaryov versus Ucraina, 03 aprilie 2008, parag. 41, Ustimenko versus Ucraina, 20 octombrie 2015, parag. 47).

36. Cu toate acestea, pentru a evita un formalism excesiv, instanțele de judecată trebuie să țină cont de personalitatea celui ce contestă și dacă persoana interesată a fost reprezentată de o persoană cu studii în domeniul juridic sau de un avocat pe parcursul procedurilor judiciare.

37. La caz, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție examinând chestiunea cu privire la admisibilitatea recursului declarat de către Cobzac Gheorghe, în numele și interesele lui Frunza Evghenii și Prisacari Vitalie, constată că recursul urmează a fi declarat inadmisibil din considerentele ce urmează.

38. Din materialele dosarului rezultă că, la data de 29 iulie 2019, Frunza Evghenii și Prisacari Vitalie au încheiat contract de asistență juridică cu avocatul Mihail Barbaroș, fapt confirmat prin mandatul seria MA nr. 1374989, anexat la actele cauzei (f.d.30).

39. Prin hotărârea din 22 iunie 2022 a Judecătoriei Criuleni, sediul Central, s-a admis acțiunea înaintată de către Blancovschii Serghei. S-a încasat de la Frunza Evghenii, în beneficiul lui Blancovschii Serghei, datoria în sumă de 15500 dolari USD, evaluați în lei moldovenești conform cursului valutar al Băncii Naționale a Moldovei la data executării hotărârii. S-a încasat de la Prisacari Vitalie, în beneficiul lui Blancovschii Serghei, datoria în sumă de 15500 dolari USD, evaluați în lei moldovenești conform cursului valutar al Băncii Naționale a Moldovei la data executării hotărârii. S-a încasat în mod solidar de la Frunza Evghenii și de la Prisacari Vitalie, în beneficiul lui Blancovschii Serghei, cheltuielile judiciare legate de plata taxei de stat în sumă de 14465 de lei (f.d.159, 164/168).

40. Nefiind de acord cu soluția primei instanței, La 19 iulie 2022, prin intermediul poștei electronice (f.d.162), avocatul Barbaroș Mihail, acționând în numele și interesele apelanților Frunza Evghenii și Prisacari Vitalie, a depus apel nemotivat (f.d.163), iar, la 23 noiembrie 2022, prin intermediul Direcției de evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Chișinău a depus motivarea apelului împotriva hotărârii din 22 iunie 2022 a Judecătoriei Criuleni, sediul Central, solicitând admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii, emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă (f.d.179/181).

41. Prin decizia din 29 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul declarat de avocatul Barbaroș Mihail, în interesele lui Frunza Evghenii și Prisacari Vitalie. S-a casat parțial hotărârea din 22 iunie 2022 a Judecătoriei Criuleni, sediul Central, pronunțată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Blancovschii Serghei către Frunza Evghenii

și Prisacari Vitalie privind încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată, în partea încasării cheltuielilor de judecată în mod solidar, și în această parte se emite o nouă hotărâre, prin care:

S-a încasat de la Prisacari Vitalie în beneficiul lui Blancovschi Serghei cheltuielile de judecată legate de achitarea taxei de stat în sumă de 7 232,50 de lei.

S-a încasat de la Frunza Evghenii în beneficiul lui Blancovschi Serghei cheltuielile de judecată legate de achitarea taxei de stat în sumă de 7 232,50 de lei.

În rest, hotărârea din 22 iunie 2022 a Judecătoriei Criuleni, sediul Central, s-a menținut fără modificări (f.d.188; 189/198).

42. Potrivit extrasului din poșta electronică de expediere a actului judecătoresc din 16 mai 2023, ora 12:36, instanța de apel a remis la adresa avocatului Barbaroș Mihail de e-mail: XXXXXX@XXX.XXX, copia deciziei integrale din 29 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău (f.d.199).

43. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție subliniază că, adresa electronică a avocatului Barbaroș Mihail este adresa electronică de la care s-a remis la poșta electronică a primei instanței e-mail: jcr@justice.md, la 19 iulie 2022, ora 19:35 - cererea de apel nemotivată (f.d.162/163), adresa electronică nominalizată supra este indicată și în mandatul avocațial (f.d.30), precum și cerere de recurs (f.d.203/206) ca date de contact a avocatului, fapt ce prezumă autenticitatea acestora și disponibilitatea de a fi utilizată pentru corespondență, reieșind din prevederile art. 100 alin. (1) - (1¹) din Codul de procedură civilă (*a se vedea pct.22*).

44. Prin prisma prevederilor art. 100 alin. (1) - (1¹) din Codul de procedură civilă (*a se vedea pct.22*) coroborat cu art. 389 alin. (4) din Codul de procedură civilă (*a se vedea pct.24*), rezultă că comunicarea eficientă a hotărârii judecătorești poate fi efectuată prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act, inclusiv prin publicarea acesteia pe pagina web a instanței judecătorești.

45. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție mai reține că, la 15 mai 2023, decizia integrală din 29 martie 2023 a fost publicată și pe pagina web a Curții de Apel Chișinău, astfel fiind expusă public, a devenit opozabilă atât părților, participanților la proces, cât și publicului larg.

46. În continuare, pornind de la prevederile art. 110 din Codul de procedură civilă (*se vedea pct.17*) și art.113 din Codul de procedură civilă (*a se vedea pct.20*), Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, termenele procedurale stabilesc regimul optim pentru realizarea justiției, fiind o modalitate de ordonare a realizării acțiunilor procedurale și fortificare a securității raporturilor juridice. Exercițarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, căror li se

subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

47. Sub acest aspect, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că nu există dubii cu privire la veridicitatea informației prezentate mai sus, anume că decizia integrală din 29 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată la 16 mai 2023 în adresa avocatului Barbaros Mihail, care acționează în interesele lui Frunza Evghenii și Prisacari Vitalie, prin intermediul poștei electronice, cât și a fost publicată pe portalul unic al instanțelor de judecată la 15 mai 2023.

48. Având în vedere cele menționate supra, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că termenul de două luni de declarare a recursului a început să curgă la data de 17 mai 2023, ziua imediat următoare expedierii actului judecătoresc în adresa părților la proces prin intermediul poștei electronice, necătând la faptul că data publicării deciziei instanței de apel pe portalul unic al instanței a fost la data de 15 mai 2023, termenul limită fiind data de 17 iulie 2023 (zi de luni), inclusiv.

49. Cu toate acestea, abia la 25 septembrie 2023, avocatul Cobzac Gheorghe, acționând în numele și interesele lui Frunza Evghenii și Prisacari Vitalie, a declarat recursul împotriva deciziei din 29 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în afara termenului legal prevăzut de art. 434 din Codul de procedură civilă (*a se vedea pct.14*).

50. Cu referire la argumentul invocat de către avocatul Cobzac Gheorghe, care în numele și interesele lui Frunza Evghenii și Prisacari Vitalie, precum că, la data de 27 iulie 2023 a recepționat decizia integrală din 29 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție îl apreciază ca neîntemeiat și având caracter declarativ din următoarele considerente.

51. În conformitate cu art. 18 din Legea nr. 284-XV din 22 iulie 2004, privind comerțul electronic, comunicarea electronică după puterea juridică și puterea doveditoare se echivalează cu informația în formă scrisă. În cazul în care legea prevede ca informația să fie prezentată în scris, această cerință se consideră executabilă prin comunicarea electronică, cu condiția că informația ce se conține în ea este accesibilă pentru utilizare repetată. Comunicarea electronică nu poate fi lipsită de putere juridică sau de putere doveditoare numai din motivul că este întocmită în formă electronică. Responsabilitatea pentru conținutul comunicării electronice o poartă persoana care a întocmit comunicarea electronică, dacă contractul sau legea nu prevede altfel. Modul de acces la informația ce se conține în comunicarea electronică și de protecție a acesteia se stabilește prin lege.

52. Articolul 21 alin.(1) aceeași Lege, prevede că comunicarea electronică se consideră comunicare a alcătuitorului, dacă a fost expediată nemijlocit de alcătuitor; de persoana autorizată să acționeze în numele alcătuitorului

comunicării electronice, inclusiv de intermediarul în comerțul electronic; prin sistemul informațional al alcătuitorului sau, în numele lui, printr-un sistem ce funcționează în regim automat.

53. Sub acest, aspect, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție precizează că art.100 alin.(1¹) din Codul de procedură civilă. Așadar, confirmarea expedierii și recepționării documentului către partea interesată se atestă prin extrasul eliberat de către operatorul poștei electronice. În mod special, înscrisul dat conține: datele de identificare a poștei electronice a expeditorului și a destinatarului; data calendaristică, anul, ora expedierii, precum și atașamentul cu actul judecătoresc. Cu titlu de excepție, în caz de eroare tehnică sau neexpediere a actului pe poșta electronică, extrasul precitat va cuprinde informații cu privire aceste inexactități. Cu alte cuvinte, expeditorul va primi un mesaj separat de la „Mail delivery system” sau extrasul dedus analizei va cuprinde mesajul de la „Mail delivery system” conform căruia operatorul poștal va explica cauzele care au stat la baza returnării mesajului către expeditor. De regulă, acesta este informat că transmiterea mesajului nu a fost posibilă, deoarece adresa nu a fost găsită sau ea nu poate primi e-mailuri.

54. Prin urmare, luând în considerare lipsa acestor mențiuni, extrasul atașat la materialele cauzei de către reprezentantul instanței de apel demonstrează incontestabil că decizia integrală din 29 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată avocatului Barbaroș Mihail, care acționa în numele și interesele lui Frunza Evghenii și Prisacari Vitalie, la data de 16 mai 2023, prin intermediul poștei electronice și se încadrează în rigorile art. art.100 alin.(1¹) din Codul de procedură civilă

55. Or, instanța de judecată nu a fost informată, în conformitate cu dispozițiile art. 80 alin. (9) din Codul de procedură civilă (*a se vedea pct.27*), de către avocatul Barbaroș Mihail, de către Frunza Evghenii sau de către Prisacari Vitalie despre încetarea contractului de asistență juridică dintre ei, astfel încât instanța să nu acționeze în baza prevederilor art.100 alin. (1)-(1¹) și art.105 alin.(5) din Codul de procedură civilă (*a se vedea pct.22; pct.23*), dar să expedieze actele de procedură doar la adresa de corespondență a lui Frunza Evghenii și Prisacari Vitalie.

56. Aici, având în vedere dispozițiile art. 1 alin.(1) al Legii cu privire la avocatură nr. 1260 din 19 iulie 2002, art. 22 alin. (1) – (3), (4) lit. c) și alin.(5) din Codul civil, art. 101 alin. (1)- (1¹) din Codul de procedură (*a se vedea pct.22, 31, 32*), instanța de recurs notează că, în condițiile valabilității contractului de asistență juridică încheiat cu Frunza Evghenii și Prisacari Vitalie, avocatul Barbaroș Mihail, recepționând la 16 mai 2023 la adresa sa de e-mail, copia deciziei motivate din 29 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, urmă să-și informeze clienții în acest sens, or, ultimii să conlucreze cu acesta în scopul apărării drepturilor sale de acces la justiție, prin depunerea în termen a cererii de recurs, acțiuni însă omise de aceștia. Mai

mult înlocuirea avocatului nu atrage după sine și calcularea unui nou termen de procedură pentru reprezentanții.

57. Suplimentar la cele expuse, având în vedere probele din dosar, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție subliniază că instanța de apel a comunicat în mod eficient decizia contestată, iar partea recurentă urma să depună diligența de a respecta termenul de declarare a recursului, ceea ce la caz nu s-a respectat, astfel că recursul declarat după expirarea termenului de două luni se consideră inadmisibil, ca fiind depus cu omiterea termenului prevăzut la art. 434 din Codul de procedură civilă.

58. În acest context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că în conformitate cu art. 56 alin. (3) și art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă (*a se vedea pct.25, 26*) participanții în proces, având cunoștință de dispozițiile legale și de actele de dispoziție emise de instanțele judecătorești, urmează să se conformeze acestora și să facă uz de drepturile lor procedurale cu diligență

59. Tot aici, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că conform legislației în vigoare, sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

60. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (cauza Van Harn vs. Germania din 11 septembrie 2007), la caz contestarea la timp a actului judecătoresc.

61. Prin urmare, cererea de recurs împotriva deciziei din 29 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, depusă de către avocatul Cobzac Gheorghe, în numele și interesele lui Frunza Evghenii și Prisacari Vitalie, la 25 septembrie 2023, nu se încadrează în termenul de 2 luni prevăzut de lege, care este un termen de decădere și nu poate fi restabilit, ceea ce constituie temei, în conformitate cu art. 433 lit. b) din Codul de procedură civilă (*a se vedea pct.13*), de a considera recursul inadmisibil.

62. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că o astfel de soluție este compatibilă cu respectarea prevederilor Convenției Europene a Drepturilor Omului, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea recursului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

63. În susținerea opiniei enunțate, se reține și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Ponomaryov vs Ucraina din 03 aprilie 2008, unde se notează că deși în prezenta cauză nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o soluție care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

64. La fel, este relevantă practica Curții Europene (cauza Bacev vs. fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei; Kemp vs. Luxemburg; Diaz Ochoa vs Spania), în care a fost reiterat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

65. Reieșind din considerentele menționate și având în vedere faptul că recursul împotriva deciziei instanței de apel a fost depus în afara termenului legal, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea de repunere în termen și a declara inadmisibil recursul declarat de către avocatul Cobzac Gheorghe, în numele și interesele lui Frunza Evghenii și Prisacari Vitalie.

66. În conformitate cu art. 433 lit. b), în vigoare la data declarării recursului, și art. 270, art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Consideră inadmisibil recursul declarat de către avocatul Cobzac Gheorghe, în numele și interesele lui Frunza Evghenii și Prisacari Vitalie, împotriva deciziei din 29 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi